

СЕКЦІЯ II. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА СЕРЕДНЬОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ІННОВАЦІЙНІ ТА ТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ОНЛАЙН НАВЧАННЯ

Зубенко Оксана Вячеславівна

ORCID ID: 0000-0001-5435-5817

асистент кафедри іноземних мов професійного спрямування
Донецький національний університет імені Василя Стуса, Україна

Дудікова Лариса Володимирівна

д-р. пед. наук, професор, зав. кафедри іноземних мов
з курсом латинської мови та медичної термінології

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, Україна

Феррі Аліна Сергіївна

канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов
з курсом латинської мови та медичної термінології

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, Україна

Сучасні вимоги до освіченої людини підвищують необхідність опанування принаймні однієї іноземної мови як для успішного просування кар'єрними сходами, так і для щоденного вжитку. Саме тому особливої актуальності це набуває у сфері викладання іноземних мов у вищій школі, на немовних спеціальностях зокрема. Задля необхідності задовольнити потреби суспільства у фахівцях, здатних працювати з іноземною фаховою літературою, вести перемовини та ділове листування у відповідній галузі, вчасно адаптуватися до нових вимог суспільства і професії науковці і викладачі не припиняють пошук, підбір та застосування ефективних методів навчання, переглядають та вдосконалюють вимоги щодо рівнів володіння іноземними мовами, пропонують нові підходи щодо відбору й структурування матеріалу, розробляють належні форми й види контрольних заходів.

На сьогодні для вибору оптимального методу вивчення іноземної мови спочатку визначають мету, а після того відбувається вибір та корегування методу вивчення, наприклад, для практичного володіння акцент робиться на практичні навички; якщо мета правильна вимова, основна увага приділяється загальному використанню висловів, граматичній точності, але не змісту. Завдання викладача при цьому - спрямувати роботу студентів на досягнення поставленої цілі навчання, оскільки майбутні фахівці не завжди можуть правильно зорієнтуватися у великому обсязі інформації, джерелах її отримання, використанні засобів її обробки, аналізу та практичного застосування.

При виборі сучасних методів навчання враховують наступні аспекти:

- створення сприятливої атмосфери, в якій здобувач освіти відчуває себе комфортно і вільно, стимулювання його інтересів, розвиток бажання практично користуватися іноземною мовою, що сприятиме реальному досягненню успіху;
- захоплення майбутнього фахівця, що співвідносяться з його реальними потребами, стимулювання мовних, когнітивних, творчих здібностей особистості;
- активізація особи, надання їй головної ролі в процесі навчання за активної взаємодії з іншими учасниками;
- створення ситуацій, в яких викладач не є центральною фігурою;
- навчання працювати над мовою, що допоможе забезпечити диференціацію та індивідуалізацію в процесі навчання;
- використання різних форм роботи (індивідуальна, групова, колективна), які стимулюють активність студентів, самостійність, творчість [2].

Питання дистанційного навчання та розробки дистанційних курсів вже давно розглядається науковцями й викладачами, проте в умовах пандемії COVID-19 та вимушеного, навіть екстреного переходу до дистанційного та онлайн навчання воно стало не можливою альтернативою, а необхідністю. Однією з перших спроб впровадження дистанційного навчання стало консультування студентів за допомогою електронної пошти, програмних додатків Skype, MS Teams, Zoom, Google Meet тощо.

Вивчення іноземної мови дистанційно кардинально змінило характер взаємодії викладача і студента, оскільки воно вимагає використання різноманітних засобів навчання, іншої організації та структури навчального матеріалу, чіткої організації інформаційно-освітнього середовища навчального процесу. Використання електронних засобів (текстів, ілюстративних матеріалів, звукового супроводу, анімації й відео та ін.) та комп'ютерних навчальних програм – це ще одна невіддільна складова викладання іноземної мови дистанційно. Доцільно зазначити наступні форми

роботи з комп'ютерними навчальними програмами на заняттях з іноземної мови професійного спрямування: вивчення лексики; відпрацювання вимови; навчання діалогічного та монологічного мовлення; навчання письма; відпрацювання граматичних структур.

В умовах карантину загальноновживаним став термін «онлайн навчання». У світлі Інтернет-технологій онлайн навчання – це синонім до інтерактивного навчання, тобто спілкування в реальному часі, яке потребує наявності пристрою (комп'ютера, планшета, смартфона тощо) зі стабільним Інтернет-підключенням. Все це надає можливість безпосереднього спілкування і роботи всіх учасників навчального процесу.

Важливо зазначити, що інтерактивні методи навчання можна застосовувати практично для всіх видів навчання: аудиторного, заочного, дистанційного, в Інтернеті тощо. Під час інтерактивних занять викладач і студент знаходяться в рівних умовах, оскільки викладач не викладає матеріал, а є активним учасником дискусії, вчасно і вміло надаючи їй потрібний напрям. В професійно-орієнтованому навчанні широко використовують такі методи інтерактивного навчання, як ділові ігри, дискусії, конференції, диспути, що імітують проблемні ситуації, притаманні реальній професійній діяльності фахівця. В процесі ознайомлення з певним інтерактивним методом викладач виступає організатором самостійної, комунікативної, навчально-пізнавальної, навіть творчої діяльності студентів, зокрема під час їхньої самостійної роботи над проєктами та подальшої їх презентації на широкий загал.

Вивчення та застосування на практиці інноваційних методологічних підходів надають можливість викладачам впроваджувати та удосконалювати нові методи роботи, підвищувати ефективність навчального процесу, рівень знань студентів, більше того, сприяють підвищенню мотивації до вивчення мови. Інтернет дозволяє отримати доступ до знань у будь-якому місці, в зручний час та в зручному темпі. Чітко організоване дистанційне навчання сприяє ефективності засвоєння іноземної мови студентами, суттєво збільшує відсоток мовної практики, використовуючи можливості інтернет-сервісів і навіть безпосереднє спілкування з носіями мови.

Контроль при дистанційному вивченні іноземних мов може здійснюватися у вигляді тестів, контрольного перекладу або усного спілкування з викладачем, особливого значення при цьому набуває наявність оперативного зворотного зв'язку, швидкого отримання об'єктивної інформації про перебіг навчального процесу, про рівні підготовленості студентів, а також своєчасного регулювання і корекції навчально-пізнавальної діяльності.

Розвиток та вдосконалення інструментів синхронного та асинхронного зв'язку розв'язав проблему живого спілкування та підвищення інтерактивності, однак не виключає важливість і необхідність застосування

традиційних методів вивчення іноземної мови, які в поєднанні із сучасними технологіями і новітніми методами дають максимальний результат.

Список використаних джерел:

1. Засоби навчання іноземної мови у системі дистанційної освіти / Борзенко О. // Поєднання інноваційних і традиційних технологій навчання української та іноземних мов як чинник забезпечення дієвості знань: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції / Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ. – Х.: РВВ ХТЕІ КНТЕУ, 2015. –с. 15-18.
2. Методика обучения переводу на основе лингвокогнитивных моделей (начальный этап, языковой вуз) / Е. А. Буданова // дис. канд. пед. наук. М., 2001. – 211 с.
3. Harasim L., Hiltz S.R., Tells L., Turoff M. Learning Networks; A Field Guide to Teaching and Learning on line/ L. Harasim, S.R. Hiltz, L. Tells, M. Turoff. – CambridgeMA: MIT Press, 1995. – 145 p.